

da bi bil sam kaj pisal — izvzemši eno mesto, namreč, tedaj ko so hoteli kamnati prešestnico. „Kdo od vas je brez greha?“ je vprašal iste, kateri so njo hoteli kamnati, potem se je nagnil, pravi sveto pismo in je pisal na zemlji. Vse njegove nauke so toraj napisali njegovi učenci, njegovi apostoli. A to kaj so sami napisali, ni nam več ohranjeno tako, kakor so pisali apostoli, temveč samo v prepisih. Ni nam treba dvomiti, da ni vse tako, kakor so zares pisali apostoli, a vendar so naši evangelji samo v prepisu, ne v izviru. Kakor vam je znano vsem, razdelila se je cela zgodovina v tri dele. Prvemu pravimo stari vek, drugemu srednji, a sedanjemu novi vek. V starem veku je bila vsa veda in omika v rokah učenjakov, kateri so živeli med ljudstvom. V srednjem pa le v rokah — menihov, toraj v kloštrah. Veda, ali znanje da človeku nekako moč, tako, da je nekaj višjega, kakor njegovi sobrati. Žreci ali po našem duhovniki, starih Rimljanov so, čeprav so bili hajdi, uživali od drugih ljudi veliko čast. Saj je vendar bilo in bode za vselej nepreklicno, da se človek istega, kateri občuje tako rekoč z Bogom, že po svoji najnotrejši naravi nekako boji. Ravno tako čast so uživali tudi apostoli in učenci Kristusovi, da rečem še večjo, ker je bila njihova, to je naša vera potrjena s čudeži, katerih ni mogel nihče in tudi ne more potreti. Zanimivo vam bode morda znati, da so bili nasledniki Kristusovi, še na pr. sveti Peter sam — oženjeni. Živeli so med ljudstvom, kakor živijo drugi. Tudi učenci in prvi naši duhovniki so imeli svoje žene, in svojo rodbino. „Kdor se zamore, naj se zdrži,“ je rekel Kristus, namreč občevanja z ženskami. In to je privedlo najbrž (?) enega papeža, kateri je razglasil, kot nezmotljiv naslednik našega Odrešenika postavil, da naj bode katoliški duhoven brez žene,

„fremdes Gebiet“ to je kraj, kjer nimajo Slovenci ničesar iskati. Tega človeka častimo mi bolj kot Turki svojega preroka Mohameda, „Štajercu“ pa, kateri zagovarja krščansko misel, naj živijo Nemci in Slovenci v miru in ljubezni, pa pravimo, da je sovražnik našega jezika in naše narodnosti. Kako gre to skupaj?

Oče: Skupaj ta stvar sicer ne gre, a gre za našo korist. Dr. Žlindra je naš voditelj, zato sme tako delati, kakor delamo klerikalci sploh in mi ga moramo podpirati. Da ne dobi „Štajerc“ preveč privržencev, kar bi nam zelo škodovalo, pa ga moramo z lažmi pobijati.

Fihpos: Za božjo voljo! Tedaj mi nismo boljši od onih judovskih farizejev, kateri so Jezusa spravili na križ!

Oče: Seveda ne. Zakaj jih je pa tako bičal in jih imenoval pobeljene grobove, ki so od zunaj lepi, znotraj pa smradljivi in strupeni. Misliš, da bi mi ne storili ž njim ravno tako, če bi se naenkrat prikazal sredi nas z dolgim bičem v roki?

Fihpos: Aha, zdaj še le vem, zakaj so sami sveti oče pred malo tedni pisali klerikalnemu burbonskemu nadškofu Servonetti ostro pismo, v kate-

čist in popolen, kakor je bil Kristus sam. A ta postava dala se je mnogo sto let po Kristusu.

Dalje prihodnjič.)

Razne stvari.

Iz Bizeljskega pišejo v številki 5 v „Našem Domu“ fantje in dekleta — izjavljajo pa v tisti številki tudi dekleta od Sv. Lovrenca na Bizeljskem posebej prav čudne misli. Berimo najpoprej, kaj se je (komandant Š. ali P. .) fantom in dekletom na Bizeljskem za prepisanje in odpošiljatev na „Dom“ predložilo. — „Tudi mi smo spoznali korist dobrega berila; nasprotno pa, kak strup so slabe knjige in časopisi za naša še nepokvarjena srca. Odkar je tudi k nam začela kobacati ptujška „krota“, smo spoznali, kake vrednosti je „Naš Dom“ — itd. Blagor Vam fantje in dekleta, če ste v resnici spoznali, kako in koliko koristi dobro berilo in kako ostrupljajo slabe knjige in časopisi! Poglejmo pa o ti reči nekoliko globeje. Vaš vodja ali nadpisatelj onega spisa Vas je opozoril le na nevarnost slabih beril in časopisov — in to edino le zategadelj, ker je on zagriznjen sovražnik pravičnega „Štajerca“. Zakaj pa vam tudi ni v spisu, ki ga Vam je v prepis položil, ni ničesar o slabih tovaršijah in o slabih izgledih napisal!? Vem zakaj! ker s surovim maslom ali putrom na glavi, ne upa na solnce. Vidite tedaj, bolj, dosti bolj, kakor slaba berila in časopisi so grdi zgledi če prihajajo od oseb, katere v novejem času komandirajo fante in dekleta — da naročujejo „Dom“ in „Slov. Gospodarja“. Nadalje Vam je Vaš vodja napisal: „Odkar je začela k nam kobacati ptujška „krota“ — spoznali smo vrednost „Našega Doma“. Oj, kako žalostno in ostudno se sliši ta psovka: „ptujška krota“ iz ust

rem zelo obsojajo klerikalne hinavce in lažljivo klerikalno časopisje. Šele zdaj zastopim, zakaj je slavni katoliški pisatelj G. Dawis izdal lansko jesen knjigo, v kateri svari verne katoličane pred potuhnjenim klerikalizmom in odločno obsoja, da bi se od brezvestnih klerikalcev mešala cerkev in vera v vsakdanje in politične zadeve. Zdaj mi je tudi jasno, zakaj se bojujejo najmenitnejši katoliški učenjaki in med njimi celo najslavnejši duhovniški profesorji z besedo in s peresom proti klerikalcem. In zdaj se ne čudim več, da so bili v zadnjem času kar trije uredniki glavnih klerikalnih listov, ki izhajajo na slovenski zemlji, obsojeni radi častikraje in šuntanja na visoke kazni. Zmiraj bolj se mi v glavi svita, zakaj je Kristus rekel: „Moje kraljestvo ni od tega sveta.“

Pri teh besedah se oče začne tresti od razburjenja kakor hudobnež, kadar že stoji pod vislicami, in se nad Fihposom zadere: Bodeš mi tiho! Kako se predrzneš svojemu očetu slabo vest zbudjati? Za večne čase mi molči o tem, drugači jo dobiš po zobeh! Glej, da ljudstvo tega ne izve!

(Konec prihodnjič.)

krščanskega katolika — še bolj pa iz posvečenih ust! — Pa je že tako, iz gnoja se navadno vzdigujejo smradljivi soparji — ter okužijo dober zrak. Pa ko bi se ta psovka bila v Vaših mislih porodila, bi bilo odpustljivo, ali vcepljena Vam je bila po onih, ki bi morali Kristusov nauk posnemati, ki pravi: „Ljubite sovražnike, storite njim dobro, ki vas preganjajo.“ Kaj bi ljubi fantje in dekleta bizeljska rekli, ko bi kedo o onem ali drugem voditelju „Doma“ ali „Slov. Gospodarja“ pisal: „V Ribnici, v Hočah, nekje na ptujskem polju se govori marsikaj o stvareh, ki so se pred ne dolgim časom godile. Gotovo bi mislili, kdo more to biti, ki se o njih še zdaj govori, ki njih več tam ni. — Glejte, kdor hoče fante in dekleta po novi modi, ki še dolgo ne trpi voditi, in opozarjati, kaj naj berejo, mora čisto dobro vest in neomadeževano preteklost v svojem srcu občutiti; kdor pa se predrzne mladost po takem potu hujskati in sovraštvu delati med drugače mislečo mladino, ki se naravnost vodjem na voljo ne uda, ker sama vé, kaj ima storiti. tisti more povsod z dobrimi izgledi — ne pa z ugašnjeno svetilnico naprej korakati in ne samo enkrat na dan — ampak večkrat zaklicati: „mea culpa — mea maxima culpa, to je: moj greh, moj preveliki greh“ — potem pa bo „Štajerca“, ki nobenemu Vaših komandantov še ni nič žalega storil lahko pri miru in časti pustil! (Če pa Vas fante in dekleta bizeljske ta vodja še nadalje bo napeljeval njegove spise prepisovati in bo čez „Štajerca“ take bedarije Vam v podpis predlagal, takrat bomo naše črne bukve odprli — in nam doposlane pisma očitno izjavili. (Ker Vi fantje in dekleta hočete, (kar pa ni res) skrbeti, da se bo iz Brežic iz neke hiše le malo „Štajerčevega“ gifta med Vami raztreslo, skrbite tudi (kar pa zopet Vi ne zamorete), da se bo gift drugih časnikov vničil ali zatrl, — da ne bo zopet kak ne-

Nekaj listov iz zgodovine kmetskega stanu.

(Spisal M. Kmetskakri.)

Dalje.

III.

Delo, katerega so morali podložniki opravljati za svojega gospodarja, so imenovali roboto ali tlako. Ta je bila dvojna, zmerjena in nezmerjena. Zmerjena tlaka je bila omejena na določeno delo, kakor vožnjo vina in lesa ali pa na določen čas, n. pr. 3 dni vsak teden. Te vrste robota je bila razmeroma lahka, in imeli so jo v starih časih večjidel samo slušni in prosti kmetje vsled pogodb, katere so sklenili z gospodi. Še le po prizadevanju cesarja Jožefa II. se je zmerjena tlaka določila za vse podložnike.

Nezmerjena robota je tlačila sužne kmete. Nezmerjena ji pravimo zato, ker ni bila določena z ozikom na čas in na opravilo, ampak gospod jo je lahko nalagal podložnikom po svoji volji in jih nagnal vsaki čas in k vsakemu delu, kakor se mu je zljubilo. V tistih srečnih časih toraj plemenitašem, samostanom in duhovnikom ni bilo treba plačevati nobenega

dolžen duhovni vodja, kakor Korošec in farmešter g. Šegula zavoljo mišince, koje sta brez „everbšajna“ v svojih časnikih prodajala, na več tednov ali celo na več mesecev v kajho z ostrim postom pred potrotniki obsojen. Glejte, dragi fantje in dekleta, to še se toliko zaničevani ptujski „kroti“ ni prigodilo. — Nadalje pišete ali ste bili primorani prepisovati: „Raje srkamo zdravo hrano iz „Našega Doma“ kakor omoten strup iz ptujske krote“. — V Vašem časopisu je razun nekaterih dobrih reči, pač prokleta malo zdrave hrane. Ali ste zares vsi fantje in dekleta že tako v Vaše vodje zaljubljeni ali zaslepljeni, da ne vidite in ne spoznate, da so psovke, ja same psovke kakor zadnja šte. 7 „Doma“ od toliko krajev na „Štajerca“ kaže, ni krščansko zdrava hrana, ampak fino pripravljena jed, koje nevarnost bodete še le po času v želodcu občutili — pa prepozno! Pomislite, jed ali hrana, katero Vaši komandanti z ostrupljenimi usti prežvečejo in Vam v usta polagajo, ne more biti zdrava hrana. To v telesnem pomenu. Kaj ne? — Zdaj pa še nekaj o drugem dopisu Vam sigurne bizeljske dekleta od Sv. Lovrenca. Zakaj se niste z fanti in dekleti v zgornem dopisu šte. 5 združile? Ali imate Ve drugega vodja, morebiti starejšega P. — ? O čuj zemlja in nebo, kaj špartanke bizeljske nadalje govore: „Ne udamo se!“ Prav imate. Varujte se pa, da Vas Vaš Efijaltes po skrivnem potu v pogubo ne pripelje: Čuj „Štajerc“ nadalje: „Me bizeljske dekleta se tebi obrekljivi in lažnjivi „Štajerc“ ne udamo.“ Oj, oj! Kako „Štajerc“ žaluje, joka, in plaka, ker ve, da kadar bodeta Korošec in Šegula k Vam na misijon prišla, se ne bodete obotavljale njunim najnovejšim resnicam iz časnih vic verjeti! Pazite pa, da Vas, meni dobro znani komandant po svoji dozdanji navadi ne bo premotil, kakor je to že njegova navada bila. Zakaj tedaj prebavljate, kaj vam

delavca, vse so jim morali kmetje brezplačno storiti. Gospoda si je k večjem morala iz mest naročiti zlatarje, slikarje, pevce in godce. Oj ti dobri stari časi! Klerikalci jih ne hvalijo zastonj. A kmetu se je tedaj premnogokrat zelo slabo godilo. Zavoljo premnoge robote ni mogel včasih o pravem času vsejati, ali mu je seno na travniku segnilo, in se zrelo žito na njivi osipalo.

Meseca maja l. 1515. so sklenili v Konjicah na velikem shodu zbrani spodnještajerski kmetje na cesarja prošnjo, naj jim olajša tlako, češ, gospodje jim privoščijo komaj toliko časa, da se zamorejo najesti. Da je moralo biti na tej tožbi veliko resnice, priča nam najbolj postava Karola II. iz l. 1565., s katero se gospodom naroča, da ne smejo stiskati svojih podložnikov s premnogim delom.

Največ so kmeti trpeli, kadar so morali zidati na strmih hribih in visokih gorah velikanske gradove, samostane in cerkve.

Za hrano so si skrbeli tlakarji skoraj povsod sami, le po nekod so dobivali nekaj jesti ali piti. Kdor je bil pri delu len, tistega so kaznovali; velikokrat so lenuha privezali na klop in mu jih našteli

on prežveče, on v katerem zna biti več strupa, kakor v „Štajercu“! Ve cenjene dekleta pravite končno: „Iz tega spoznamo slovenske dekleta, da nas „Štajerc“ strašno zavida, ker ne tavamo v narodni temi, in ker še se nismo dale po njem preslepiti“. Jaz pa Vam kot dober svetovalec in neznani prijatelj zagotavljam, da Vas „Štajerc“ ne zavida; „Štajerc“ le zavida tistim dekletam, ki tavajo v temi nekrščanske ljubezni, ki tako rekoč same sebe s podpisi v „Domu“ povišujejo, druge pa, ki niso njihovih in voditeljevih misli, obrekujejo in sovražijo; kar pa ni po Kristusovih naukih, ki govoré: „Kdor se povišuje, bo ponižan.“ Je li to ni že zadosti žalostna prikazen, da si daste v krščanski zavednosti od komandantov, kojih dolžnost je, Vam pravo nebeško luč, ne pa mesec v vodi kazati! Spodnještajerski fantje in dekleta, ako radi svoje misli v časnikih izjavljate, pišite lepo po domače, saj vsak iz svoje okolice nekoliko izobražen človek vé, da se niste tako pravilne pisave in zločnosti stavkov v ljudski šoli naučiti mogli. Pišite pa kaj zanimivega o gospodarstvu, seosebno pa to, kaj ste se v šoli o napredovalnem pouku učili, na pr.; o živinoreji, o sadjereji, o vrtnarstvu, o rožah, o poskusu kakega novega orodja, o vremenu, o kaki nesreči, o kaki pošteni veselici in o mnogih drugih rečeh, ki bodo stare in mlade razveseljevale. Pustite pa to pogubno nekristjansko željo, prepisovati spise nesramnih psovk, kojih v „Domu“ le mergoli in Vaša nežna srca zmir bolj od zapovedi prave ljubezni odvrata. — Resnico in pravicoljub.

Iz Malevasi na Koroškem. Ljubi „Štajerc“, buditelj kmečkega ljudstva, sprejmi tudi iz našega kraja, kjer še životari nekaj tvojih nasprotnikov, par novic. Pred letom ustanovili smo na grozno jezo naših klerikalčkov požarno brambo z nemškim poveljem, čeravno je v naši občini že požarna bramba s horvaško komando. Da bi nas ti zopet spravili na svojo pot,

par porcijonov. Če je kateri podložnik od dela izostal, moral je plačati visoko kazen. V nekih krajih je znašala kazen za zamudo jednega dneva po 1 gl. po nekih pa še več. Tudi oni so bili kaznovani, ki so pošiljali preslabe delavce.

Roboto pa so smeli zahtevati tudi vladarji. Njim so morali kmetje voziti hrano in druge potrebščine za vojaštvo, ter pomagati pri zidanju in popravljanju trdnjav. Od leta 1669 do 1684 so popravljali grad v Gradcu. Na to delo je moral vsak gospod od vsakih 100 goldinarjev premoženja poslati poleti po enega delavca v glavno mesto. Razun tega so morali podložniki delati nove in popravljati stare ceste.

Iz navedenega lahko spoznate, da je bila tlaka za kmete huda nadloga. Večkrat je bilo delo, katero so morali gospodom zastonj opravljati, veliko več vredno, nego znašajo zdaj vsi davki skupaj.

„Komu se pa moramo zahvaliti, da je tlaka odpravljena?“ bode vprašal marsikateri bralec.

Da se je vpeljala izmerjena tlaka povsod, je dosegel Jožef II., ki je odpravil tudi kmetsko sužnost in katera zato še v hladnem grobu črtijo vsi klerikalci,

pisarili so po svojih časopisih na vse mogoče načine. Ko ni pomagalo, bili smo k novemu letu obdarovani z mariborskim „Fihposom“. Mislili so: ta jim bo pa že zopet zatisnil oči. Ali pripravili smo mu kraj, kamor sliši. Pa težko se ga znebi, več ko ga nazaj pošiljaš, bolj se ti vsiljuje. Prepričani smo, ko bi s „Štajercem“ skupaj priromala k nam, tedaj bi se ga najložje iznebili, ker „Štajerca“ je toliko, da bi že „Fihposu“ pri prvem poštarovem koraku kosti pokale.

— Velikonočnega vstajenja udeležila se je tudi naša požarna bramba na veliko jezo mnogih tukajšnjih kričačev, kar vemo iz mnogih govorov v cerkvi. Neka žena, svetohlinka iz naše vasi, zaletela se je s tako močjo skoz požarne vrste v Gospodovi hiši, da bi jih skoraj nekaj prevrnila. Kaj takega zamore le tak človek storiti, kteremu so možgani od klerikalizma že segnili. Tej mogočni gospej povemo, prvič: da smo tudi mi društvo, ki je od deželne vlade potrjeno, ktero ona najbolj obrekuje; drugič: če se enkrat na takem svetem kraju kaj takega naredi, jo zna od nas kak Hajd tam v hiši Gospodovi podučiti, kako se ima tam vésti; tretjič: naj jo naše bluzne in naši strgani otroci ne brigajo, ker prve smo kupili sami, otroke pa ona nam ne bo oblačila, ker še svojih rediti ne more.

Iz ljutomerske okolice. Naš okrajni načelnik gospod Kukovec je čisto pravi možak, je izvrsten Slovenec, zraven vsega tega pa celo narodnjak, ker znal si je v našem okraju pridobiti kmete, da mu verujejo, ako on pove, da bodo ljutomerski kmetje prvi za Bogom, če bodejo sovražili nemščino. Pa vendar, kakor drugod, se tudi v ljutomerskem okraju kmetom vedno slabeje godi, ki pa ne zapopadejo od kod to prihaja. Zato vrli „Štajerc“, ostani nam kmetom stanoviten in prijazen, trudi se še nadalje za nas in odprl boš tudi tistim oči, ki še ne razločijo prav dneva od noči. Znano je dobro, da je

posebno iz duhovskega in plemenitaškega stanu. Zmerjeni roboti pa so največ pripomogli v večnost napredni meščani, ki so se l. 1848 spuntali, zahte vajoč za sebe in za vse tlačene ljudi več pravice in prostosti. Po mestih je imenovanega leta teklo mnogo človeške krvi, katera je največ koristila poljedelcem.

— Kaj pa so storili klerikalci za tebe? Čisto nič, le sebi in svojim zvestim prijateljem grajščakom so skušali rešiti, kar se je dalo. Sovražili so Jožefa II. in mu nasprotovali, kolikor so mogli, ker je odpravil sužnost in prepovedal neizmerjeno roboto, in l. 1848 so z vsemi močmi branili svoje stare pravice ali bolje rečeno — krivice. Za kmeta so zmiraj imeli te le besede: „Ljubi kmet, božja volja je, da si podložen plemenitašem, samostanom in farovžem. Toraj storiš smrten greh, ako hočeš sam svoj postati. Tudi tlaka je božja naredba, zato le pridno hodi na delo. Potrpi lepo na tem svetu, saj te čaka v nebesih veliko plačilo.“ Tako so tolažili zatirane kmete nad 1000 let, a sami so uživali na zemlji pravo nebeško veselje.

(Dalje prihodnjic.)

veliko, veliko takih, ki so tebe („Štajerca“) negdaj grozno sovražili, a ko so te bolje spoznali, so pa postali tvoji najboljši prijatelji. Tudi oni naši kmetje v ljutomerskem okraju, ki sedaj še v temi tavajo, bodejo spoznali, da je prav potrebno, ako tudi kmet svoj časnik bere in svoj stan zagovarja kakor to delajo vsi drugi stanovi. Le pogledjte, kako daleč so spravili delavci; oni nimajo nikacega nacionalnega prepira in si držijo vsi en časnik, pa naj bo Slovenec, Nemeč ali Madjar. Menda nikjer na slovenski zemlji bi naš Kukovec imel za svojo propagando tako ugodna tla kakor jih ima pri nas, kjer kot okrajni načelnik že dosti let svoje, mu vdane pristaše tolaži in jim obeta, ako bodo za njega po kostanj v žrjavice hodili, nekaj, kar še sam ne veruje. Seveda on dobro ve, da kukavica svoja jajca le v druga gnezda zleže, da se potem mladiči zvalijo. Pa ljubljene kukovčani bodo vsaj še 4000 let čakati mogli na svojega odrešenika. Gospod Kukovec pa je drugačen ptič. On daje svoje sinove nemščine učiti v nemških šolah, dobro vedoč, da bi drugače pač ne bilo nič ž njih. Tudi tako neumen ni, kakor bi si kdo mislil, ker tudi on od Nemcev rad vzame; še celó svinje je plemenil več let in Nemcem prodajal, da je dobil denar. In pretečeno leto je imel li pri svinjah nesrečo? Ker tudi tedaj jih ni Slovincem prodajal! — Od tistega časa pa svojih svinj na svojem posestvu nič več toliko ne plemeni, ker se mu zadnji čas še veliko bolj posreči, da hodi po skrivnih shodih; še celo zaleze z nekim doktorjem v gornjeradgonski okraj in ljudje se ob takih prilikah zmislijo na sveto pismo, ki pravi, „da hudi duh lazi okoli, kjer bi si zamogel kako dušo pridobiti.“ Če pa kukavica v jeseni poje v skrivnih krajih, zategadelj ne pride pomlad, ampak zima. Na nekem shodu pri Sv. Jurju pa je kukavica celó pela, da pravda južne železnice gledé Gorne Radgone še ni zgotovljena in še bode mogel okraj plačati nekih 20.000 gold. — Gospod Kukovec pa menda ja ne misli, da bó kedaj ta najvišja sodnija prišla v Ljutomer, katera bi posebno čez gornoradgonski okraj še posebej sodila? Glejte toraj ljutomerskega narodnjaka, kako on skrbi za gornoradgonske kmete! Zraven si pa ta človek celó domišljava, da more njemu in njegovim kukovčanom cel gornjeradgonski okraj kar pokoren biti. To so pač otročje domišljije. Čas bi bil g. Kukovec, taka premišljevanja opustiti, ker imate že zelo sive lase in ste že blizu groba, katerega pa Vam še nikakor ne želimo, samo ne praskajte se tam, kjer Vas ne srbí.

Ujet tat. Blaž Dužič, kamnosek iz Siteža, vlomil je pri Sv. Bolfanku v mnoge kleti in vzel večje množine vina. Žandarmeriji pa se je posrečilo, mu ta „erverb“ odvzeti in ga je spravila na varno v ptujsko sodišče.

Žganje ga je umorilo. Prevžitkar Jakob Vojsk iz Sloma bil je pred 14 dnevi v Ptuj, si kupil žganja in 1 večjo steklenico odnesel domov. Pil je tudi med potjo precej krepko, tako, da je blizu svojega domovanja na nekem travniku obležal. Nek fant

ga je dvignil in spremil k domu. Vojsk pa ni šel v sobo, temveč se podal k sosedu Šešerku v nek listjak, kjer so ga drugo jutro našli mrtvega. Dognalo se je, da je Vojsk umrl vsled preveč zavžitega žganja.

Nekaj od volitve v Leskovcu. Na velikonočni ponedelek je volil naš novi vrli občinski odbor v Leskovcu novega župana ali rihtarja. Živijo naši vrli kmetje! Takega poštenjaka od pet do glavè, kakor je naš novi občinski predstojnik, gospod Vidovič, je pač bilo za Leskovec treba! Zdaj pa ti bodem vrli „Štajerc“ povedal, kaj se je vse s gospodom klerikalcem Stoklasom zgodilo, kateri je bil največji sovražnik tej volitvi! Veš kaj? Gospod Stoklas pride iz svojega brloga v Strmcu na Leskovec! Poprej pa je vendar svoj „šneidfeder“ shranil v gozdu gospoda Habjaniča v bukov štor! „Cviker“ pa si je le vzel s seboj. — Koj po volitvi smo bili namreč zapokali bivšega predstojnika Potočnika in pa njegovega „gerofa“ gospoda Vinkota Stoklasa v zrakoplav, mi Leskovčani rečemo „lüftbalon“, ter smo njiju hoteli poslati z konzuma tje doli na zahodno stran proti Sotli, odkoder je gospod Stoklas pred nekaterimi leti k nam priromal! A „lüftbalon“ s Stoklasom vred ni dalje šel, kakor do Berinjaka. Tam je obtičal na nekem kolu, in Stoklas in pa gospod Potočnik, prizibala sta se zopet nazaj v krčmo gospoda Blodnika; seveda se ga je bil Stoklas med tem v ljudski kleti tako rekoč po sili, prav pošteno nalezal. Pri gospodu Blodniku so bili zbrani skoraj vsi novi odborniki, novi gospod občinski predstojnik in pa tudi oba nova občinska svetovalca. „Zlati kolir si morate kupiti, vi novi gospod občinski predstojnik“, in še več takih je kvasil Stoklas a ne dolgo. — Glej ga no Stoklasa, kateri je nekje celo sredno šolo dovršil in je javna, od vlade nastavljena oseba, kaj se mu je zgodilo. Veš kaj „Štajerc“? Vrli naš gospod novi občinski predstojnik in pa nova svetovalca, so ga zanesli na lüft, to je iz krčme, češ, tako človeče naj si zunaj hladi svojo jezo, a ne v pošteni družbi novega — boljšega leskovskega odbora! Joj! Zató pa je gospod Stoklas ogasil svojo jezo nad 16let starim fantom, kateri je nedolžno celi prizor gledal, udrihajoč s palicoj po njegovem licu. Stoklas, bode treba prič?

Župnikova kupčija. Gospod župnik Kralj v Leskovcu je kupil gorico za 110 goldinarjev. Ker je bilo dežovje mu je šlo od njegovega strmega laza par klaftrov kot mel (plaz) v grabo. Zdaj pa si misli g. župnik: škoda je to, res velika škoda, to moramo zopet spraviti v žep! Zato pa je pisal pismo mejašu ali sosedu pri tej gorici, češ, ta je kriv tej nesreči. Ta sosed sevé ni bil ničesar kriv in se tudi ni za celo stvar več brigal na enkrat pa pride grozna komisija, namreč gospoda klerikalca Vindiš in bivši, hvala Bogu bivši občinski predstojnik Potočnik, potem g. župnik Kralj in pa kot „šriftkomandant“ leskovški — gosp. mežnar! Ti pregledajo celo stvar in šacajo škodo na sto goldinarjev! (Cela gorica je bila kupljena kakor sem že omenil za 110 gld.) Seveda, da so mejaša, ali soseda tudi pozvali, — pa samo, da naj podpiše. Sosed je celi dan „ragulil“ in si mislil, na take gos-

pode se že morem zanesti ter nevedoč podpisal. Vzel pa si je vendar drugo komisijo, katera je bila tuja, (Breg pri Ptuj) in ta je izrekla, da on ni ničesar kriv in da škoda gospoda župnika ne znese sto goldinarjev, temveč še niti sto krajcarjev! Joj! Ali bo treba prič gospodje? Ali še naj povem kako ste naložili sosedi, naj napravi sevé v prid gospoda župnika po svojem posestvu cesto? Kjesipravica.

Našim cenjenim naročnikom. Vse one naročnike, ki za letošnje leto svoje naročnine še niso plačali, opominjamo, da svojo naročnino v kratkem poravnajo, ker drugače bi se jim mogel list ustaviti. Ker nekateri nših cenjenih naročnikov morbiti mislijo, da se časnik plača še le koncem leta, izjavljamo, da se to ne more zgoditi, ker tudi mi moremo vsako izišlo številko sproti plačati. Tudi slovesno izjavljamo, da se naš list vzdržuje le z naročnino in naznanilami (inserati) in da ne dobimo od nikoder nikakoršne podpore, kakor si to naši nasprotniki radi domišljavajo. Kdor tedaj želi list redno prejemati, naj nam naročnino pošlje in se v to svrhu posluži poštnega čeka, ki smo mu ga v februarju poslali z listom. Mi dobimo za list samo 34 krajcarjev, ker 26 krajcarjev plačati moremo za poštne marke; zategadelj more vsakdo uvideti, da nimamo prav nikakega dobička. Kdor je toraj list naročil in prejemlje, ga je dolžen tudi plačati. „Štajerc“ nima takšne kase, kakor si morda kdo misli, kase in globoke žepe imajo le bolj tisti, kakor mariborski „Oče“ in „Sin“, ker oni izdajajo svoj časnik v lastno korist, to je, le za svoj lastni žep, da na tak način obderžijo kmete tudi še nadalje v svojih verigah, da bi jim pohlevno nosili svoje goldinarje.

Papež blagoslovil naprednjake. Na čestitko ljubljanskega mesta povodom papeževega jubileja je došel od kardinala Rampole naslednji telegram: Gospodu županu ljubljanskemu. Tebe, starašinstvo in ljudstvo ljubljansko svetioče zahvaljuje za udano čestitko in iz srca blagoslavlja. M. kardinal Rampolla. — Papež je toraj blagoslovil in še iz srca blagoslovil, naprednega župana, napredne obč. svetnike in vse ljubljansko ljudstvo, ki je v ogromni svoji večini naprednega mišljenja. Za nas naprednjake je papežev blagoslov pravo tolažilo, v očigled krivicam, ki se nam gode od duhovniške strani. Naš kranjski škof nas v vsakem pastirsnem listu posebej preklinja — papež pa nas blagoslavlja; z vseh prižnic in spovednic se hujska proti nam — papež pa nas blagoslavlja; v vseh mogočih varijacijah se oznanja, da smo brezverci, da smo odpadniki od cerkve in sovražniki Kristusovi — papež pa nas iz srca blagoslavlja. In ker je papež nezmotljiv, škof in njegovi duhovniki pa so zmotljivi, je čisto gotovo, da smo ljubljanski naprednjaki papežev blagoslov tudi zaslužili, da smo papeževega blagoslova tudi vredni. V očigled omenjenim krivicam je to krasno zadoščenje.

Ubogi Šegula. Strašno grdo se morata gledati g. Šegula in Fihpos. — Zadnji Fihpos piše o zadnjih mariborskih porotnih obravnavah med drugim sledeče:

„Mi nočemo priobčiti o našem listu teh obravnav, ker bi potem morali govoriti o samih hudodelstvih in prestopkih proti postavam. Naš list pa je pisan za poštene ljudi, ki se ne zanimajo za lopovščine drugih.“ — Toraj tako; mi pa smo o teh obravnavah pisali in kakor znano, bil je med temi „lopovi“ tudi bivši požrtvovalni klerikalni urednik „Südsteirische Presse.“ Gospod F. S. Šegula, torej le čvrsto navijte „Fihposu“ njegova dolga ušesa, čeprav ste mu stric. Med tem pa Vas omilujemo in voščimo prav dobor tek.

Pa že spet eden, ki je kradel čast. Dne 3. aprila se je moral župnik z Gore, znani Sattler, zagovarjati pred kazensko sodnijo. Obdolžen je bil, da je imenoval g. Repa proti nekaterim, ki so prišli k njemu k spovedi v spovednici tako glasno „Antikrista“, da so drugi, kateri so stali zunaj spovednice vse slišali. G. Repa je to zvedel in župnik bode moral kašo pihati, odmerilo se mu je za to postopanje deset dni poostrenega zapora in plačati mora stroške. Daljše poročilo pride.

O burski vojski. V zadnjem času po ujetju angleškega generala Methuena se na bojnem polju ni kaj posebnega zgodilo. Sliši se pa, da se Buri in Angleži pogajajo za mir. Nekateri burski voditelji so že šli osebno k angleškemu generalu Kitchenerju, da se osebno pogovorijo. Kakšne posledke bode mirovno pogajanje imelo, poročali bodemo pozneje.

Zasramovane kmetske gospodinje. Znani mariborski obrekovalec in kmetski zapeljivec „Naš Dom“ prinesel je v št. 6, 13. marca sledeči članek: Mnogokrat gospodar toži, da ne more nikakšnega delavca dobiti, tudi ako bi mu dobro plačal. Ko pa katerega kedaj dobi, bil je gotovo prvič in zadnjokrat. Kako to? Delavci sedijo pri mizi, katera je pokrita z umazano, nesnažno rjuho. Nato razmeče gospodinja zamazane žlice, na katerih se še mnogokaj drži. Potem pa prinese, lepo po ciganski modi oblečena, juho, v kateri se dva črna palca globoko notri namačeta, na mizo. Ali bodo imeli veselje zajeti? Dvomim! Vsak si bodé kaj mislil. Gospodinja si bode mislila: Da bi še le Bog dal, da ne bi nobeden v kuhinjo pogledal. . . . Draga slovenska dekleta, učite se torej v mladosti gojiti ta lepi zaklad, red in snago pri hiši, ktera vsakemu človeku bivanje pri tebi prijetno dela, da nehote še dalje pri vas ostane, kot bi rad. Ne bode ti žal in hvaležna mi bodeš. R. Nemeč. — Ste čule drage prijateljice tega nesramnega mariborskega lažnjivca. Kdor so dopisatelji tega hinavca, je znano. Ti gospodeki, kateri so se rodili večinoma v omazanih kmetskih bajtah so pozabili, kako so bile matere z delom čez glavo obložene. Pripustimo da tu in tam ni vse v redu, pa tako nemaršno že le vendar ni kakor „Naš Dom“ pravi. Vstajamo se v rani uri, trpimo v pozno noč, samo da preživimo lenuhe in postopače, katerih je žalibog čez mero na svetu Bogu v nečast, ljudem v nadlogo. Komaj doma po večem popravimo, moramo z delavci na delo, doma so na naši skrbi kuharija, otroci, svinje, dostikrat tudi še živina. Nimamo več-

krat še časa za jed. V pozni noči se najzadnje vležemo k počitku, vse trudne in upehane, da se v par urah zopet k novemu trpljenju prebudimo. Me kmetice nimamo kuharic, „kinder“ in „štumadnov“ kakor jih imajo tiste gospe, ktere mi preživimo. Če pride kaka pečena piška ali klobasica iz naše umazane kuhinje in naših od dela črnih palcev pod nos takim gospodekom, gotovo istim dobro diši. Drage prijateljice, sedaj vidite, kdo je vaš prijatelj. Proč od hiše osramovalca „Naš Dom“, zažgite ga ali pa vrzite na smetišče, pa ja ne na vrt, kajti tam bi se sočivje okužilo. Ta pošast le naj zahaja v elegantnih salonih pri gospeh s snežno belimi in dišečimi rokami. Seveda tam tega obrekovalca ne marajo, vsiljuje se le kakor cigan v kmetske hiše in v istih z zvijačo in lažmi skuša še nevednejšo ljudstvo prekaniti in zapeljevati. Ako ga tudi kmet ne mara, mora tukaj poginiti. Tiste gospodeke pa, ki Vam k hišam zahajajo in Vas zalezujejo, pa poženite s pečnimi vilami, kajti taki obiski imajo sploh žalostne nasledke in razprtije v rodbinah, saj kje je mlada gospodinja ali odrasla, vrla hčerka — — Drage slovenske gospodinje, nihče vas še ni tak javno osramotil kakor ta lažnjivi „Naš Dom“. Ktere gospodinje ste ga že brale, ste videle, kako se kmetom hlini in prilizuje kakor nesramna k . . . , vrlemu neskušnemu mladeniču, potem nas pa zasmehuje in zasramuje. Še enkrat, proč s hinavcem. Naročite si znanega „Štajerca“. To je edini list, kateri kmetsko ljudstvo podučuje, da bi se vendar rešilo peklenške sužnosti. „Štajerc“ ojstro in neustrašljivo postopa proti tistim kmetskim zapeljivcem in oskruniteljem svete vere, kateri nam obetajo pekel, ako „Štajerca“ beremo. Ti goljufi ljudstva že vejo zakaj. Kmetje odprite oči, po perju jih bodeite spoznali. Več prihodnjič. Slovenske kmetice.

Zunanje novice.

Terno! 60letni natakak Josip F. na Dunaju je bil nedavno precej dobre volje. Seboj je imel 300 K. Ko je šel mimo loterije, je stopil vanjo ter za šalo stavil številke, katere si je slučajno izmislil. Zastavil je 6 K. Potem je šel k drugi loteriji ter stavil iste številke ter zopet plačal 6 K. Nato je obiskal še dvoje loterij in stavil vselej še po 6 K. Končno je šel domov ter svojega mačka (Katzenjammer) prespal. Te dni pa je čital, da je zadel terno. Vse njegove številke so bile vlečene. Ali kam je položil riskontne listke, ni vedel. Kakor blazen je premetal vso svojo obleko, preril vse stanovanje, vpil, jokal, klel in razgrajal, da so leteli ljudje na kup, ter so mislili, da je natakak prav gotovo zblaznel. Že so hoteli poslati po rešilno družbo, da odpelje reveža v blaznico, ko je našel v nekem koledarčku 4 listke. Potem pa je obletal loterije in končno res dognal pravo: zadel je 48.000 K. V zahvalo, da ga niso poslali v blaznico, je obdaril svojo gospodinjo in hčer.

Draga šala. Delavec Klosik v Vitkovicah se je hotel z ženo malo pošaliti ter ji je pokazal dva zlata (po 20 K) in dejal: „Glej, to je vse, kar so mi dali,

dva nova dvahelarja.“ Žena se je jezila, ker ni poznala vrednosti zlatov in je v jezi, ko si je mož odšel po tobak, dala „dva krajcarja“ med tem prišedšemu beraču. Ko se je Klosik vrnil, je izvedel od žene, da je krajcarja dala beraču. Zdaj ji je mož sicer pojasnil vrednost „krajcarjev“ in takoj sta jo mahnila za beračem. Ko sta ga slednjič našla, je ta dejal, da si je za milodar kupil frakelj žganja pri židu. Vsi so odhiteli k židu, a ta je dejal, da berača ne pozna, in da od njega ni dobil nikakih zlatov. Revež Klosik je tako izgubil svojo 14dnevno plačo.

Štrajk advokatov. Odvetniška zbornica v Temešvaru je sklenila, zavrnuti vsak uradni dopis ali ex offo zagovarjanje dokler ondotni sodni dvor ne ugotovi neke zbornični pritožbi.

Krüger o svobodi Burov. Dopisnik Pariškega „Martina“ se je razgovarjal s predsednikom Krügerjem, ki mu je dejal: Moje nade se niso izpremenile, kakor tudi moje zaupanje v Boga ne. Stvarnik sveta nas dovede končno do zmage. Ponuden nam je mir z amnestijo, s pomiloščenjem in finančno odškodnino, a za ceno naše odvisnosti, kakor da je blago na prodaj. Toda za vse blago tega sveta ne moremo prodati svoje svobode. Mi doslej nismo bili uslišani, a zato nas pogum ne zapusti. Kadar pozove Bog vlade, pridejo vse, a angleška ne bo imela pristopa.

Aretirana opica (afna). V Parizu se je te dni sprehajala po ulicah velika opica ter si radovedno ogledovala izložbe. Hitro se je zbralo mnogo občinstva. Nekateri so hoteli opico zgrabiti, a ta je tekla na trg in začela ometavati ljudi z jabolki, pomerančami in limonami, katere je vzela iz jerbasov prodajalk. Prišla sta dva redarja, da bi opico aretirala, a opica je bila hujša. Zato sta prihitela na pomoč še dva redarja in vsi štirje so begunko aretirali ter odvedli v zapor.

Kako bi se izlahka polovili Buri? Časnik „Times“ so prinesli sledeči predlog: Ker se poslužujejo Buri pri svojih begih skozi drataste ograje med stražnicami volov, bi se to najlažje onemogočilo s tem, da bi se pred ograjo nasulo soli. Voli bi se pri soli ustavili in Angleži bi potem Bure polovili ali postrelili prav izlahka. — Ta predlog je gotovo lep in jako moder, toda izviren ni. Znano je namreč, da se lové tudi tiči najlažje s soljo, ki se jim mora potresti na — rep.

Častni meč Delareyu. V pariški burofilskih krogih se nabira za častni meč zmagovalcu Delareyu, ki bi imel na eni strani vdolbljeno junaško ime generalovo, na drugi pa dan njegove zmage — 8. sušča.

Cesarja naprosil za osla. Neki veteran v Trieru se preživlja s tem, da prevažna mleko na vozičku, pred katerega je vpregel dva psa. Njegov upnik pa mu je psa zarubil, vsled česar je prišel starček v največjo zadrego. Tedaj pa se spomni da je več let zvesto služil cesarju ter bi se spodobilo, da se ga v tej nalogi spomni sedaj tudi cesar. Piše mu obširno pismo, ter ga prosi za osla, ki bi mu vlekel voziček. Vršila so se potem dolga uradna poizvedovanja, a sedaj mu je pisalo županstvo, da je cesar uslišal njegovo prošnjo ter mu pošlje kmalu — osla.

Fotografiran pri tatvini. 21. p. m. popoldne je